

VAN HET BESTUUR

Beeld en bewerking: Remco Zwart, zoomfactory

Beste adoptievrienden, -vriendinnen, boeren en boerinnen,

De tweede nieuwsbrief in het jaar luidt het naseizoen in. Dit keer mogen we terugkijken op vele mooie zomerdagen, met soms zeer heftige regenbuien en één keer zelfs een zomerstorm.

Wij verheugen ons weer op het najaar waarin we hopelijk nieuwe adoptievrienden mogen 'oogsten'. Natuurlijk doel ik hiermee op het resultaat van de

inspanningen van Esther Vegter-Tupker, degene die zich sinds medio juni vol elan op de marketinguitingen van Adopteer een Koe heeft gestort. In de AEK Nieuwsrubriek stelt zij zichzelf aan u voor. Vooralnog richt zij zich op de promotie via social-media en dat heeft al een aantal leuke reacties via onze opgefriste Facebookpagina opgeleverd. Blijf ons volgen, like de [pagina](#) en help ons groeien!

Groei zien we ook elders, namelijk in de toename van melkkoeien nu het melkquotum is losgelaten. Hoewel schaalvergroting louter ten behoeve van het vergroten

van de productie niet is wat wij met Adopteer een Koe voorstaan, heeft deze ontwikkeling als positieve zijde dat er meer over de koe en haar melkproductie wordt gepubliceerd. Dit heeft tot gevolg dat consumenten zich nu weer bewust worden van het dier achter het product. Dit uit zich onder meer in de vragen die ik via de e-mail ontvang over weidegang en duurzaamheid van onze deelnemende boerenbedrijven.

Voor wat betreft duurzaamheid en weidegang scoort boerderij Nieuw Slagmaat V.O.F. te Bunnik hoge ogen. Boerin Djûke van der Maat laat haar twintig Blaarkoppen buiten lopen en houdt de natuurlijke kringloop zoveel mogelijk gesloten. Haar bedrijfsvoering en visie zijn niet onopgemerkt gebleven en hebben geleid tot nominaties en internationale prijzen op het gebied van innovatieve bedrijfsvoering. Sinds mei 2015 is ook de

Adopteer een Koevlag bij deze boerderij gehesen. We heten hen van harte welkom.

Naast de nodige ontspanning hebben we met het bestuur ook een start gemaakt met het in kaart brengen van alle deelnemende boerenbedrijven. Zo hopen wij een overzicht te krijgen van het aantal koeien, het aantal adoptievrienden en de promotionele activiteiten van de boerderij en krijgen we een indruk van de bedrijvigheid. We doen dit omdat het ons eenvoudigweg niet lukt om alle bedrijven persoonlijk te bezoeken. Wij hopen dit overzicht in het najaar af te ronden en ik zal er de komende nieuwsbrief weer over berichten.

Op een mooie herfst!

Namens het bestuur,
Olga Schmidt

Colofon

Dit is een uitgave van de Stichting Koevoet t.b.v. het project Adopteer een Koe. De nieuwsbrief verschijnt drie tot vier keer per jaar. De inhoud is te vinden op www.adopteereenkoe.nl > NIEUWS. Daar is ook de actuele pdf-versie te downloaden, evenals die van alle voorgaande edities. Bij het uitkomen van de nieuwsbrief worden per email een kort overzicht en de internetlink verstuurd naar ca. 900 betrokkenen.

Concept, inhoud en redactie

Elisa Kool nieuwsbrief@adopteereenkoe.nl

Grafisch artwork

Rianne Duijn mail@riannevanduin.nl

Coördinatie en productie

Olga Schmidt info@adopteereenkoe.nl

Vormgeving nieuwsbrief

Frits Cramer ledenadmin@adopteereenkoe.nl

Adresgegevens Stichting Koevoet

Windjammer 32

2401 MR Alphen aan den Rijn

www.adopteereenkoe.nl

info@adopteereenkoe.nl

KOE EN BELEVING

Koeien & Kunst

Angus B. McVicar/Wisconsin Historical Society

Houden koeien van muziek?

Op het internet zijn veel filmpjes te zien van mensen die [zingen](#) of een [instrument bespelen](#) voor een kudde nieuwsgierige koeien. Zoals in een filmpje waarin een man in een uitgestrekt, leeg landschap trombone speelt en er langzaam een grote kudde koeien aan de horizon verschijnt die op hem af komt lopen. (Zie onder "Koeienfilmpjes".)

In 2001 onderzochten twee psychologen van de universiteit van Leicester wat de gevolgen voor de melkproductie waren voor koeien die naar muziek luisterden. Ze onderzochten 1.000 Holsteiners en lieten ze van 5 uur 's morgens tot 5 uur 's middags snelle (120 < slagen per minuut) of rustige muziek (100 > slagen per minuut) horen, of geen muziek. De onderzoekers kwamen tot de conclusie dat de koeien die naar rustige muziek luisterden gemiddeld 0,73 liter meer melk per dag gaven, een toename van 3%. Met snelle muziek op de achtergrond produceerden de koeien minder melk dan wanneer er geen muziek te horen was.

De onderzoekers concludeerden dat de ontspannende werking van de muziek zorgde voor een afname van stress bij de dieren, en dat daardoor de melkproductie omhoog ging. Het onderzoek is nooit verder uitgebreid of door andere onderzoekers herhaald.

Zelf testen hoe de koeien op muziek reageren? Hier een lijstje van aanbevolen muziek.

Lichte muziek: - Everybody Hurts, REM -What a Difference A Day Makes, Aretha Franklin - Bridge Over Troubled Water, Simon & Garfunkel - Moon River, Danny Williams - Perfect Day, Lou Reed - Oronoco Flow, Celtic Woman.
Klassieke muziek: - Zesde symfonie (Pastorale), Beethoven – Concert voor fluit en harp in D, Mozart – Zevende symfonie, Haydn.

Koeienfilmpjes

Van Rossem vertelt: Veeziekten toen en nu

In de serie “Van Rossem vertelt” van RTV Utrecht is er een aflevering over veeziekten gemaakt. In de aflevering “Veeziekten toen en nu” praat historicus Maarten van Rossem onder andere met Rutger Hennipman van AEK-boerderij De Bonte Parels over de BSE-uitbraak op zijn bedrijf. Van Rossem onthult: “Ik heb wel wat met koeien, misschien wil ik ook een koe gaan houden achter in de tuin (...) maar ik denk dat mijn vrouw daar niet zo voor zal zijn.” Klik [hier](#) om de aflevering te zien.

Koeien en muziek

Een man komt aanlopen, trombone in de ene hand, stoel in de andere. Hij gaat zitten in een uitgestrekt, leeg landschap en bespeelt de trombone. En zie wat er dan gebeurt.

Klik [hier](#) om het filmpje te bekijken.

Een nieuw koeienboek

Ode aan boeren en koeien

Dit boek brengt de wereld van de koe en de melkveehouder in beeld. Een wereld die in het teken staat van vaste werkzaamheden zoals voeren, melken, maaien en gras oogsten, maar waar geen dag hetzelfde is. Een wereld van boeren en boerinnen die te maken hebben met de pracht en kracht van de natuur, maar ook met de kritische blik van de samenleving en de grillen van de markt.

De melkveehouder bestaat niet, want iedere boer probeert op zijn of haar eigen manier het bedrijf zo goed mogelijk te runnen. Met focus, passie en plezier. Dit boek is een ode aan de melkveehouders, die met oog voor hun dieren, de natuur, het milieu en hun omgeving zorgen voor een breed scala aan gezonde zuivelproducten. Het is een boek om in te bladeren, te lezen en te ontdekken.

Algemene gegevens: 180 pagina's full colour.
Hardcover. ISBN: 978-90-819718-1-2.
Verkoopprijs: € 29,50.

Boerderijberichten

Toegetreden in 2015

De familie Slagmaat

In mei van dit jaar verwelkomden wij boerderij Nieuw Slagmaat V.O.F. bij Adopteer een Koe. Deze boerderij ligt op de grens van Utrecht, Houten en Bunnik en ontvangt al regelmatig burgers op hun erf voor de aankoop van fruit en vlees. De boerin, Djûke van der Maat, heeft door haar bijzondere bedrijfsvoering de European Innovation Prize for Women Farmers gewonnen. Deze innovatieve dame houdt twintig Blaarkopkoeien die ze niet hoeft te melken.

Wij wensen Djûke en de Blaarkoppen mooie adoptieverbindingen toe. Lees meer over deze boerderij op www.nieuwslagmaat.nl of op hun [Facebookpagina](#).

Zomervakantie bij boerderij Sonneclaeur

Een kalfje in de wei. De campingkinderen staan in de rij om te aaien

Gestopt in 2015

Helaas namen wij afscheid van Melkveebedrijf Straathof in Leimuideren. Door de ontwikkelingen in het bedrijf was er geen ruimte en aandacht meer voor Adopteer een Koe.

Bedankje van de Biesboschhoeve

Gisteren hebben we de Boerderijdag bij onze melkkoeien gehouden. Er waren opvallend veel moeders met (kleine) kinderen aanwezig. Wij vinden het fijn dat ze hun kinderen leren waar de melk vandaan komt. Het pasgeboren kalfje was natuurlijk favoriet. Maar onder het melken kregen de melkkoeien aandacht van iedereen.

Het was een gezellige dag waarbij we kennis gemaakt hebben met (nieuwe) adoptievrienden en -vriendinnen. Bedankt allemaal voor uw komst.

Groetjes, Jan & Ellie, Jan & Nancy, Petra & Wouter

Oogstfeest Stadsboerderij Almere

Onzekere toekomst na bedrijfsuitbreiding

Drie generaties in beeld

Midden in het werelderfgoed De Beemster, staat de moderne melkstal van de familie Velzeboer. Wendy en Martijn zijn de vierde generatie die hier een boerenbedrijf runnen. Samen hebben ze een zoon, Sander, en een pleegdochter, Callisto. Naast haar werk in de zorg houdt Wendy zich bezig met het geven van rondleidingen op de boerderij.

Uitbreiding van de boerderij

Wendy: "Mijn man en ik hebben in december 2004 de boerderij van zijn vader overgenomen. Mijn schoonvader Wim was zelf in 1970 begonnen, toen hij de 30 melkkoeien en 20 schapen overnam van zijn vader. Het bedrijf was toen 16 hectare groot. Dan is er toch veel veranderd sinds 1970, want ons huidige bedrijf heeft 174 hectare grond. We hebben nu nog 280 melkkoeien, jongvee en kalveren, maar we hebben in 2012 een nieuwe stal gebouwd en mijn man had graag 400 koeien willen melken. Of dat gaat lukken, weten we nog niet. Dat is afhankelijk van de nieuwe Mestwet.

Na het opheffen van het melkquotum eerder dit jaar werd het voor melkveebedrijven makkelijker om hun stallen te vergroten en meer koeien te gaan melken. Er is echter wel een probleem: de nieuwe Mestwet eist dat de extra mest die deze koeien produceren moet worden verwerkt, of zelf worden uitgereden over landbouwgrond. Een boer die zijn mest niet kwijt kan, mag volgens de wet dus niet uitbreiden.

Onzekere toekomst

De toekomst is onzeker voor het bedrijf van Martijn en Wendy. "De aankondiging van de Mestwet kwam wel erg laat. Ik vind dat ze de boeren een loer draaien door ze eerst te laten investeren en daarna extra eisen aan de mestverwerking te stellen. Schaalvergroting is toch de toekomst; de grote boeren blijven bestaan en de kleintjes gaan verdwijnen. Hoe meer

koeien wij melken, hoe voordeliger het wordt. Maar extra land kopen is ontzettend duur want het land wordt schaarser, dus de prijzen stijgen. Ik ben bang dat er veel boerenbedrijven ten onder zullen gaan", aldus Wendy.

Rondleidingen

Op de boerderij worden veel rondleidingen verzorgd voor leerlingen van groepen 7 en 8 van de basisschool. Wendy is speciaal daarvoor opgeleid door de Nederlandse Zuivelorganisatie (de NZO). Scholen kunnen bij de NZO gratis lesmateriaal aanvragen. De kinderen leren dan onder andere hoe koeien gras omzetten in melk, hoe de zuivelketen eruit ziet en hoe Goudse kaas wordt geproduceerd. Daarna gaan ze op excursie naar een boerderij, zoals die van Wendy en Martijn.

Quizvraag

Tijdens de rondleiding stelt Wendy de volgende vraag aan de kinderen: Een kalfje is een jongen of een meisje, maar hoe noem je een jongetjeskalf en hoe noem je een meisjeskalf?

Het antwoord vindt u onderaan deze nieuwsbrief.

Waardering en respect

Wendy is ook actief bezig met de adoptievrienden, waarvan ze er inmiddels 67 heeft. "Voor ons tienjarig jubileum als adoptieboerderij hebben we groots uitpakket met marktkraampjes op het terrein. Normaal gesproken verlopen de open dagen met de adoptievrienden wel wat rustiger. Nieuwe adoptievrienden krijgen altijd een privérondeleiding. Dan zoeken ze hun kalf uit en vertel ik over het bedrijf en waar we de adoptiegelden aan besteden. Mensen hebben veel waardering en respect voor ons werk, en dat geeft me een heel goed gevoel."

Lees meer over het bedrijf van Wendy en Martijn Velzeboer op hun [website](#).

De moeder van Wendy tijdens de open dag

'Ik vertel mijn zoontje het eerlijke verhaal'

Mireilla en Lesley

Toen de Amsterdamse Mireilla zwanger was, wilde haar partner Peter haar verrassen. Ze kreeg van hem een adoptiekoe voor haar eerste Moederdag. Dat was een schot in de roos. Zo kon ze haar liefde voor boerderijdieren – en met name koeien – delen met haar zoontje. Inmiddels is Mireilla al tien jaar adoptievriendin bij de familie Velzeboer in Middenbeemster.

Dol op dieren

Mireilla: "Een adoptiekoe was voor mij een heel toepasselijk cadeau, want ik ben dol op dieren. Ik wilde als kind dierenarts worden. Na de lagere school ben ik daarom naar de agrarische school gegaan. We kwamen met school veel op de boerderij en ik voelde me daar helemaal thuis. Toen ik een jaar of vijftien was heb ik voor school al met koeien gewerkt. We moesten ze leren scheren en insemineren, en ik heb geassisteerd bij een stuitbevalling." Dat scheren ging Mireilla overigens goed af: ze moest er twee in een uur doen, maar had na een uurtje al drieënhalve koe geschoren.

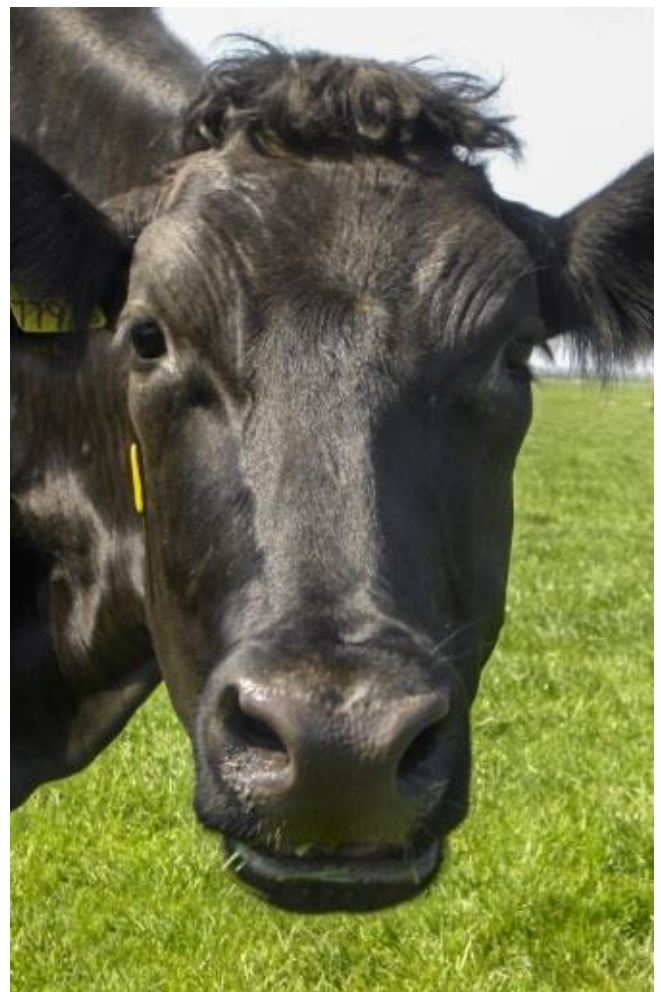
Koeien scheren

Koeien worden geschoren voordat ze op stal gaan voor de winter. Doordat ze lekker dicht bij elkaar staan wordt het best warm in de stal. Daardoor kunnen de dames flink zweten. Ook komt er snel veel stof in de vacht. Een vuile zweterige vacht is een Luilekkerland voor schurftmijten en luizen. Dit kan ervoor zorgen dat de koe onrustig wordt en zich gaat schuren en krabben. Door de koe te scheren voorkom je deze problemen.

Vlecky

Helaas kon Mireilla vanwege een oogkwaal haar droom om dierenarts te worden niet waarmaken. Ze werkt nu voor het kattenasiel van haar ouders in Oostzaan, waar ze de administratie doet. Twee keer

per jaar gaat ze op bezoek bij haar adoptiekoe Vlecky. Mireilla: "Vlecky is mijn tweede adoptiekoe, ze is nu één jaar oud. Daarvoor had ik Daphny die na acht jaar moest inslapen vanwege een ontsteking aan haar achterpoot." Toen Mireilla voor de zomervakantie bij haar koe op bezoek was, was deze hoogzwanger. "Inmiddels is ze bevallen van een dochter. Wij mochten dit kalfje een naam geven. Het is Doniëlla geworden, vernoemd naar een vriendinnetje van mijn zoon."

Daphny

Kennis doorgeven

Lesley, de zoon van Mireilla en Peter, komt nu al zijn leven lang op de boerderij. Hij heeft gaandeweg met dieren leren omgaan, en van ze leren houden. Mireilla: "Hij was helemaal niet bang en weet tenminste precies waar de melk vandaan komt. Als we bij onze eerste koe Daphny op bezoek gingen dan verbaasde het hem wel dat ze steeds ergens anders stond. Eerst in de hokken bij de kalfjes, later bij het jongvee en weer wat later bij de grote koeien. Dat heb

ik hem uitgelegd en erbij verteld dat koeien alleen maar melk geven als ze een kalfje hebben gekregen.

Verse melk

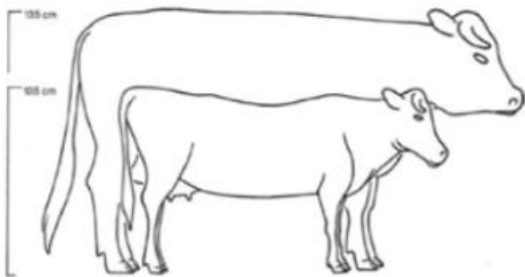
Twee keer per jaar gaat Mireilla naar de open dagen van de familie Velzeboer. "Er is een nieuwe boerderij gebouwd met meer ruimte voor de bezoekers.

Voorheen werden we in de keuken ontvangen, maar de laatste keer stonden er op de buitenplaats marktkraampjes met boerenproducten, stroopwafels en zelfs een kunstschilder.

We krijgen na afloop altijd een liter verse melk mee naar huis. Die is niet afgeroomd en dus volvet. Daar bak ik de lekkerste pannenkoeken van!", aldus Mireille

KOE EN ONDERNEMING

Koeien waren nog nooit zo groot

Afb. 7.
Het kleine rund uit de Midden-Bronstijd in West-Friesland, vergeleken met een modern rund. Uit IJzereef, Bronze Age animal bones (n. 16) 66.

Bron: EurekaAlert en Scientas.nl

De grootte van gedomesticeerd vee groeide door de eeuwen heen mee met de leefomgeving en de productiesystemen van de mens. Ook de koeien werden in de loop der tijd groter.

Dat is een verrassend nieuw inzicht, want normaal gesproken werd een verandering in de grootte van een dier gelinkt aan klimaat- en milieuveranderingen, bijvoorbeeld omdat het ander voedsel is gaan eten. Ook genetische veranderingen worden vaak als reden aangedragen, bijvoorbeeld als een direct gevolg van het kruisen met grotere dieren uit andere gebieden.

Groter dan ooit

Onderzoekers van de Baskische universiteit hebben botten van vee gemeten die zijn gevonden bij 41 archeologische opgravingen op het Iberische schiereiland (het grondgebied van Spanje en Portugal). Ze vergeleken de botten van vee van de 1e tot de 21e eeuw en concluderen dat vooral vanaf de late Middeleeuwen de dieren begonnen te groeien. Ze ontdekten een belangrijke link: hoe belangrijker een dier werd in de productieketen van de mens, hoe groter hij leek te groeien. In onze moderne tijd is het vee groter dan het ooit was.

Bodemboeren

Bron: bodemboeren.nl

De bodem is de drager van alle leven. Ze kan door verkeerd gebruik worden uitgeput, verzuurd raken, inklinken of zelfs tot woestijn worden. Maar zonder een gezonde bodem kan de boer geen gezonde dieren houden en geen vitale gewassen kweken. Voor de boer is een goede bodem dus van groot belang. Net als voor iedereen die eet.

2015: Het Jaar van de Bodem

In de film *Bodemboeren* duikt een kleine filmploeg samen met vijf Nederlandse boeren (waaronder twee AEK-boeren!) de bodem in. Deze boeren maken extra werk van het beheer van hun bodem en houden haar levend.

De film is in de loop van 2014 gemaakt en ging in januari van dit jaar – het Jaar van de Bodem - in première. De film kan op verzoek worden vertoond. De volgende vertoningen staan al gepland:

- 6 sept, Arnhem, Sonsbeekpark, 11:30 uur
- 24 sept, Rotterdam, Filmtheater Cinerama, 19:00 uur

- 25 sept, Wageningen, Let's Talk About Soil!, incl. discussie met de filmmakers
- 7 nov, Bant (NOP), Vakantiepark Eigenwijze, 17:00 uur

Meer informatie over het vertonen van de film leest u in deze [brochure](#) en verdere informatie vindt u op de [website](#).

AËK NIEUWS

Even voorstellen: Esther Vegter - Tupker

Esther (midden) en haar familie

Onze nieuwe socialemediadeskundige Esther Vegter-Tupker stelt zich aan u voor. Ze is getrouwd met Rienk Vegter en samen hebben ze een zoontje van 3 weken jong, hij heet Seth Vegter. Het gezin woont in Soest.

Wat doe je voor werk?

Ik ben werkzaam binnen ons familiebedrijf Hoeve Ravenstein. Hoeve Ravenstein is een prachtige boerderij, gelegen op Landgoed Groeneveld in Baarn. Samen met mijn ouders, broer en zus en een team van tien andere medewerkers runnen we hier een agrarisch bedrijf van honderd zoogkoeien, een biologische supermarkt, groente- en bloemenpluktuin, boerderijterras en een vergader- en evenementenlocatie. Verder geven we educatie aan schoolklassen, verkopen we natuurvlees in diverse pakketten en organiseren we allerlei evenementen. Hoeve Ravenstein doet ook mee aan Adopteer een Koe en heeft veel adoptievrienden die vaak op de boerderij komen kijken.

Wat is het leukste aan je werk?

Mijn rol op de boerderij is vooral veel werk achter de schermen. Je kunt het samenvatten onder "evenementen en communicatie". Het werk is erg divers en uitdagend en ik heb met veel externe partijen te maken. Mijn dag begint soms met een filmploeg in de groentetuin en eindigt met de opbouw van een van onze fairs. Ik vind het leuk dat ik met iets 'echts' bezig ben, we willen bezoekers een fijn verblijf

op de boerderij bieden en ook pure producten van uitstekende kwaliteit.

Wat ga je voor Adopteer een Koe doen?

Het bestuur van Adopteer een Koe heeft mij gevraagd mee te denken over de marketinguitingen van Adopteer een Koe. In de aankomende tijd zal ik me vooral bezighouden met de Facebookpagina. Ik wil dan ook alle Koevoetlezers vragen om deze pagina te 'liken' zodat jullie op de hoogte kunnen blijven van de ontwikkelingen binnen Adopteer een Koe en er komen ook leuke weetjes voorbij.

De link naar deze pagina is:

<https://www.facebook.com/adopteereenkoe.nl>

Wat heb je met koeien?

Zelf ben ik opgegroeid op de boerderij. We hebben altijd met het hele gezin de koeien verzorgd en veel plezier beleefd aan het boerenleven. Doordat we op de boerderij natuurvleespakketten verkopen van de runderen die op Hoeve Ravenstein een goed en lang leven hebben gehad, hebben we ons bedrijf voort kunnen zetten. Het is prachtig om te zien hoe mensen bij onze boerderij betrokken zijn en hoe goed we de dieren kunnen verzorgen, bij dat laatste zeggen we zelf: "zoals de natuur het bedoeld heeft."

Er is ook een leuk [filmpje](#) over de koeien bij ons op de boerderij.

Wat wil je nog meer vertellen?

Het lijkt mij en mijn familie leuk om de lezers van de Koevoet bij ons op Hoeve Ravenstein te mogen begroeten. Het is een heerlijke plek waar altijd iets te beleven is. Op 26 en 27 september a.s. bijvoorbeeld vieren we ons jaarlijkse oogstfeest en ook in de herfst- en kerstperiode is er van alles te beleven. Komt u ook genieten van het pure boerenleven?

Zie voor meer informatie onze [website](#) of [Facebookpagina](#)

Nieuw e-mailadres

Met de komst van Esther Tupker, onze socialemediadeskundige, hebben we ook een nieuw e-mailadres geactiveerd: socialmedia@adopteereenkoe.nl. Deze mailbox wordt door Esther beheerd en zij kijkt uit naar berichten, nieuwtjes en foto's om op Facebook te posten.

Posters

Nu het nieuwe schooljaar weer in de steigers staat is het misschien goed om extra posters in huis te hebben of, beter nog, op een goed zichtbare plek op te hangen. Bestel ze eenvoudig via secr@adopteereenkoe.nl

Het antwoord op de vraag van Wendy Velzeboer luidt: een jongenskalf heet een 'bul' of 'stier' en een meisjeskalf heet een 'kui'.

Beeld: Rianne van Duin